

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
האגף לחינוך קדם יסודי
תוכנית הצהרונים הלאומית

מסע קטן של אור גדול

חנוכה
בכיתות
א' – ב'

פעילות פתיחה – "ברוך הבא חג החנוכה"

עזרים:

חבילת מדבקות עם סמלי חנוכה (חנוכייה, סביבון, כד, סופגנייה, לביבה, מעות חנוכה ועוד)

מהלך הפעילות:

התלמידים ידביקו על המצח מדבקות שונות.
כל תלמיד ותלמידה המעוניינים להשתתף יוזמנו ע"י המובילים האחד אחרי השנייה להציג לחברים האחרים סמלים שונים של חנוכה ולנסות לנחש איזו מדבקה יש להם על המצח. כאשר הם מצליחים להציג נכונה, כל החברים יסמנו להם שהצליחו במחיאות כפיים.

**נספר לתלמידים כי במהלך כל שבוע החנוכה,
בכל יום נבחר שיר של חנוכה,
נקריא את מילותיו ונשיר אותו יחדיו.
לקראת סוף ימי הפעילות
נערוך את המופע הגדול:**

"פסטיגל שירי חנוכה"

בהשתתפות תלמידי הצהרון.

**באפשרותכם לבחור באיזו שעה ביום
ללמד את התלמידים את השירים.**

***בהמשך התוכנית מופיעים השירים וקישורים לשירים.**

שיר לחנוכה

נפתח את שבוע חנוכה –

נקריא ונסביר את מילות השיר ונשיר את: "ימי החנוכה"

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר ימי החנוכה

מהלך הפעילות:

נקריא לתלמידים את מילות השיר שורה אחר שורה ונבקש מהם להסביר

על מה לדעתם מספרות השורות בשיר.

נבקש מהתלמידים לחפש מילים נרדפות –

מילים שונות שיש להן את אותה המשמעות בשיר

(גיל = שמחה, האירו = הדליקו, ניסים = נפלאות)

פעילות העשרה חוויתית – "רוזלינדה"

כתבה: איריס ארגמן / איירה: נטעלי רון רז

מידע למובילים:

בימי הפעילות נשוחח על חברות ונתינה,

נפתח עם הסיפור "רוזלינדה".

לרוזלינדה המכשפה אין חברים. היא תמיד לבדה,

יושבת על עץ וצופה על האנשים ברחוב.

יום אחד חומק מכתב מהתיק של אהרן הדוור

ומתעופף עד אליה.

המכתב אינו מיועד לה, אבל דרכו יתחיל קשר,

ובעקבותיו תתפתח חברות אמיצה עם אהרן הדוור,

שכמו רוזלינדה, גם הוא רק רוצה שמישהו ישלח לו מכתב.

השניים רוקמים ביניהם חברות ברוח האמרה הידועה:

"טובים השנים מן האחד."

(קהלת ד ט)

עזרים:

הספר "רוזלינדה" - מתוך ספריית פיג'מה

מהלך הפעילות:

נקריא לתלמידים את הסיפור כאשר אנו מאפשרים להם להתבונן בתמונות.
ננהל עם התלמידים שיח ספרותי-
מה אהבתם בסיפור? מה פחות אהבתם? מה ריגש אתכם?
האם גם אתם הייתם פעם לבד? כיצד הרגשתם?
האם גם לכם יצא להכיר חבר או חברה חדשים? כיצד הכרתם אותם?

לסיכום:

נפתח בשיחה עם התלמידים.
מה זה אומר להיות לבד – מה הם הרגעים שבהם אנו מרגישים בודדים?
מה אפשר לעשות כשאנו מרגישים כך? איך נזהה חברים שמרגישים לבד?
איך אפשר לעזור לחבר או חברה שמרגישים לבד?
שיחה שכזו מספקת הזדמנות להציע אפשרות להיות לבד,
שכן תלמידים בוחרים להיות לבדם לפעמים, ופעמים אחרות יעדיפו להיות בין חברים.
כדאי לשאול: מה אתם אוהבים לעשות לבד? ומה תעדיפו לעשות עם חברים?
מתי אתם רוצים להיות לבד?

כמה פעמים יצא לנו לשאול: רוצה להיות חבר שלי? רוצה לשחק איתי?
רוזלינדה נקטה יוזמה וגילתה אומץ כשפנתה לאהרן והציעה לו להיות חבר שלה.
אהרן נענה ברצון, שהרי גם הוא רצה חבר ורק לא העז לפנות אליה...
(מתוך ספריית פיג'מה)

נשאל את התלמידים כיצד בעיניהם מתקשר הסיפור לחג החנוכה.
נזכיר את מלחמתם של המכבים שהיו מעטים אל מול היוונים שהיו רבים וחזקים
ועדיין המכבים הצליחו לנצח אותם, כיוון שהסתמכו על יחסי חברות ואחדות.
נוביל למסקנה כי שיתוף פעולה, אחדות ועשייה משותפת מחזקים ומרוממים אותנו.

בתום השיחה ניתן לשחק משחק.
שאלו את התלמידים האם הם יכולים רק בעזרת הגוף שלהם בלבד ליצור צורה של חנוכייה?
אם יאחדו כוחות ויעבדו בשיתוף פעולה עם חברים, האם יצליחו במשימה?

נזמין את התלמידים להתחלק לקבוצות של שמונה וליצור בגופם חנוכייה עם שמונה "נרות".
בכל קבוצה המובילים יבחרו תלמיד לתפקיד השמש "וידליקו את הנרות" האנושיים
בדרכים מגוונות כמו טפיחה על הגב, מחמאה או מילת קסם.

כל "נר" ש"ידלק" יניע את גופו בדרך שיבחר כדי להמחיש את תנועת השלהבת.

פעילות סיום – משחק תופסת "אור וצל"

עזרים והכנה מראש:

הדליקו את האור רק בצד אחד של הצהרון (בצד שאתם לא משחקים) והשאירו את הצד השני חשוך (עד כמה שניתן, בהתאם למקום). המובילים יראו לתלמידים באיזה מתחם ניתן לשחק (לא לברוח החוצה לחלק אחר) אם יש לכם מנורה נוספת אותה ניתן להדליק מהצד - זה יוסיף.

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו מתנדב או מתנדבת להיות ה"תופסים".
נזמין את התלמידים לעמוד במעגל גדול, מי שבתפקיד התופס יעמוד במרכז המעגל ויספור עד 3, תפקיד התופס ל"תפוס" את החברים רק בעזרת דריכה על הצל שלהם.
חוקי המשחק הם: אין לגעת בחברים בעזרת הידיים,
אלא רק בעזרת דריכה על הצל הקרוב לגופם על הארץ.
מי שנתפס מחליף את התופס.

שיר לחנוכה

נזמין את התלמידים לשבת במעגל ולעצום את העיניים אם ירצו.

נספר לתלמידים כי אנו עומדים להשמיע להם

קישור למחרוזת שירי חנוכה

אך מה שמייוחד במחרוזת הזו שכלל אין כלי נגינה והזמרים יוצרים

גם את צלילי כלי הנגינה רק בעזרת גרונם.

את הביצוע הזה מבצעת להקת האקפלה הישראלית Quinta.5.

פעילות פתיחה – נעים מאד אדון סביבון

עזרים:

סביבונים שונים (כמספר כל התלמידים בצהרון)

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים להושיט את ידם אל קופסת הסביבונים בתורם ולקחת סביבון.

נזמין את התלמידים להתפזר במרחב, לשבת על הארץ ולסובב את הסביבונים.

ניתן לתלמידים מספר דקות להתאמן בסיבוב הסביבונים.

כעת נתחיל במשימות – המובילים ינחו את התלמידים בכל פעם במשימה אחרת.

לסובב את הסביבון וכל זמן שהוא מסתובב לבצע משימה אחרת ללא בפסקה עד שהסביבון מפסיק להסתובב.

- לעמוד על רגל אחת
- לקפוץ במקום כמה שיותר קפיצות
- להסתובב כמו סביבון
- לדלג סביב
- וכל משימה נוספת העולה על דעתכם בהתאם ליכולות התלמידים.

פעילות העשרה חוויתית- יצירת אמנות לחג

מידע למובילים:

היום יכינו התלמידים יצירה ייחודית הקשורה בחג האור.

יצירה אומנותית המשלבת משחקי צבעים הנותנים אשלייה של אור וצל.

עזרים:

2 דפי בריסטול שחורים לכל תלמיד

(רצוי מספר דפים נוספים)

עפרונות

מספריים

פלסטלינה בצבעים זוהרים (ורוד, ירוק, צהוב, כתום)

צבעי הפלסטלינה בתמונה להמחשה בלבד. רצוי צבעים זוהרים.

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לבחור את אחד מסמלי החג (לא חובה – השאירו להם את הבחירה החופשית)

לדוגמה כד -

ננחה את התלמידים לצייר קווי מתאר של כד על חצי מהדף השחור ולגזור אותו מסביב.

לאחר מכן יניחו התלמידים את הכד הגזור על דף הבריסטול השחור השני

ויקחו כדורים קטנים של פלסטלינה ובתנועת "מריחה" יניחו את הפלסטלינה על קצוות הכד מסביב.

ראו דוגמה

לאחר שכל הקו החיצוני של הכד מכוסה בפלסטלינה, ירימו התלמידים את הכד ויניחו ליד הכד המסומן בפלסטלינה כאשר הכד יוצא מגבולות הדף החוצה.
*חשוב – הדוגמה להמחשה בלבד. אין להצמד לדוגמה אלא לאפשר לתלמידים להמריא עם הדימיון.

פעילות סיום – לתת מכל הלב

מידע למובילים:

פתגם ידוע מספר על אותו הנר שמדליק את חברו והוא... אינו חסר.
גם אנו יכולים "לתת" אחד לשני "דברים" שגם אם ניתן מהם הרבה מאד, לנו הם לא יגמרו לעולם.
אז מה אפשר לתת לחבר שלעולם לא יגמר?

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל על הארץ ובכל סבב נחליט על דבר שאותו אפשר לתת לחברים וגם לקבל מהם. למשל: חיוך.
המובילים "יתנו" את החיוך הראשון לתלמיד היושב לימינם וכך ימשיך לו החיוך במעגל עד שיחזור אליכם.
נערוך כמה סבבים כאלה. נשאל את התלמידים איזה עוד "דברים" אנו יכולים לתת לחברים ותמיד ישאר גם לנו.
דוגמות: מילה טובה, טפיחה על השכם, לחיצת יד, חיבוק, בדיחה מצחיקה, הקשיבו לתלמידים וקבלו מהם רעיונות נוספים.

שיר לחנוכה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למילות השיר "הבה נרימה"

מהלך הפעילות:

היום נקריא נלמד ונשיר את השיר: "הבה נרימה"

נקריא לתלמידים את השיר שורה אחר שורה

בשיר מופיעות מילים שהן מילים נרדפות

ונסביר:

ישנן מילים המייצגות משמעות זהה למילים אחרות

נציין מילים מתוך השיר ונשאל האם הם מכירים מילים נוספות (מילים נרדפות)

למילים הבאות:

אבוקה = לפיד

רם = גבוה

נכון = מוכן

נלמד את מילות השיר ונשיר ביחד, המובילים מוזמנים להמציא תנועות יחודיות לשיר.

פעילות פתיחה – הנר והבקבוק השובב

עזרים:

4 נרות חנוכה קשורים לחוט באורך 50 ס"מ
כשבקצה החוט נקשור לולאה מספיק גדולה
כדי שכף היד של התלמידים תוכל להכנס לתוכה.
4 בקבוקי מים (ליטר וחצי ריקים)

מהלך הפעילות:

מטרת המשחק להצליח להשחיל את נר החנוכה לבקבוק
מבלי שהבקבוק יפול.
נפזר במרחב 4 בקבוקים ריקים ונניח לידם ארבע נרות קשורים לחוטים
עם הלולאה בקצה החוט.
בכל סבב נזמין ארבעה מתנדבים שרוצים לנסות את מזלם
בהשחלת הנר לבקבוק השובב, שכל הזמן מט ליפול.
התלמידים יקשרו את החוט למותניים
כאשר החוט נופל מתחת לגב לכיוון הרצפה
וינסו בלי עזרת הידיים ובלי להחזיק את הבקבוק,
לנסות ולהצליח להשחיל את הנר לבקבוק.

פעילות העשרה חוויתית – תיאטרון המכבים

מידע למובילים:

היום נציג את סיפור חג החנוכה בהקמת תיאטרון בכיכובם של התלמידים ובעזרת תלבושות ואביזרים שהתלמידים יכינו בעצמם.

עזרים:

מחשב/רמקולים

קישור לשיר – "ימי החנוכה"

אל בד בצבעים שונים (חום, לבן, שחור, צהוב)
מספריים
בריסטולים לגזירת מגינים ללוחמים
סביבונים קטנים
כד קטן
חנוכייה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים האם הם מכירים את סיפורו של חג החנוכה.
נאפשר למי שמכיר לספר את הסיפור.
ולאחר מכן נספר לתלמידים את סיפור החנוכה כפי שמופיע כאן.

מומלץ לעצור תוך כדי קריאת הסיפור במקומות שיש צורך להסביר מילה לא מוכרת
או לחזור על הנאמר במילים שהתלמידים יבינו.

פעם, מזמן, בתוך חומות ירושלים, עמד בית המקדש, והכהנים שעבדו בבית המקדש

הדליקו בו את מנורת הזהב. היונים, ששלטו באותה התקופה באזור,

הגיעו וכבשו גם את ארץ ישראל. במהרה הם הגיעו עד לירושלים.

היונים האמינו באילים והתפללו לפסלים עשויי אבן, והיו מענינים שכלם יאמינו, בדיק כמותם,

באילים היוניים שלהם. למלך היונים, קראו אנטיוכוס, ואנטיוכוס לא היה סבלני כלפי היהודים.

הוא שלח את חיליו לכבש את ירושלים כשבידיהם חרבות ומגנים,

והם רכובים על פילי מלחמה עצומים.

הפילים הללו רמסו כל דבר שנקרה בדרךם, והגיעו עד לבית המקדש שעל הר הבית.

הם רמסו את חצר בית המקדש, והלוחמים היונים הוציאו מבית המקדש את מנורת הזהב.

היונים הוציאו מבית המקדש את כל הכלים הקדושים והיקרים,

הורידו את הפרכת, ואת כדי החרס המלאים שמן זית זה, עבור המנורה שהם נפצו.

במרכז בית המקדש העמידו היונים פסל של אל,

ואנטיוכוס הרשע הכריז שמעתה יהיו היהודים יונים.

הוא אסר עליהם ללמד תורה, לשמר שבת ולהתפלל לאלהים שלהם.

אנטיוכוס שלח שליחים כדי להפיץ את הבשורה ולודא שהיא מתבצעת.

אחד משליחיו הגיע למודיעין, שם התגוררה משפחת כהנים שעבדו בבית המקדש.

לאבי המשפחה, זקן חכם, קראו מתתיהו הכהן.

השליח היוני העמיד באמצע הכפר מודיעין פסל, וקרא לכל התושבים להתאסף,

לשמע את החקים החדשים. רק מתתיהו הזקן לא הסכים.

הוא קפץ על הפסל ורסק אותו. מתתיהו קרא לכל התושבים

שלא ישמעו לקול המלך ולא יהפכו למתיונים. הוא הזמין אותם

להסתתר במערות שם ילמדו תורה בלי שאף אחד ידע וילמדו גם להלחם.

אנשי מודיעין שמעו בקול מתתיהו, עזבו הכל ויצאו להתחבא בְּהָרִים. הם גלפו להם חרבות עץ, למדו להלחם והמשיכו לקיים את מנהגייהם היהודיים. מתתיהו כבר היה איש מבגר מאד, הוא החליט לאסוף את כל בניו והעביר את השרביט לבנו, יהודה המכבי (מכבי היה הכנוי של יהודה, כמו בוב הבנאי למשל), ובקש שכלם ישמעו בקולו, ושהוא ינהיג אותם במלחמה נגד היוונים, כי אם הם ילחמו יחדו הם ינצחו.

בינתיים המלך אנטיוכוס, שכעס שחלק מהיהודים מסרבים להפך ליוונים, שלח עוד ועוד לוחמים ופילים על מנת להכריח אותם. יהודה המכבי אסף את כלם והכריז שהגיעה העת למלחמה, ושהם יצליחו לגרש את היוונים מהארץ. היהודים במערה (שנקראו מכבים כי היו לוחמיו של יהודה המכבי) קיוו להצליח על אף שהם מעטים וחסרי כלי נשק. כשהגיעו היוונים היהודים פרצו מהמערה בהפתעה ונצחו את היוונים ולבסוף הצליחו וגרשו אותם מהארץ. כשהסתיימה הלחימה בנצחון, עלו היהודים לירושלים, לבית המקדש, על מנת לנקות ולטהר אותו. הם גלו מקום הרוס ומחלל. ראשית הם נפצו לרסיסים את הפסל, ונקו את בית המקדש, כאשר היה הכל מוכן הזמין יהודה המכבי את כל היהודים לחנוך את בית המקדש. כל היהודים לבשו בגדי חג והגיעו לחגג. יהודה המכבי התכונן להדליק את המנורה, אף הוא לא מצא כד שמן זית מהסוג שרק אותו מתר לצקת למנורה.

כלם חפשו וחפשו עד שמצא יונתן אחיו הצעיר של יהודה, כד קטן. היה בו מספיק שמן רק להדלקה של יום אחד. כלם שמחו, הדליקו נרות, חגגו והתפזרו לבתיהם. בבקר חזר יהודה המכבי לבית המקדש וגלה שהשמן ממשיך לבער, כמו בארץ נס. במשך שמונה ימים שלמים בערו הפתילות במנורה, וזה היה ארץ החגיגה של חנכת בית המקדש, מה שהותיר די זמן עבור הפהנים לכתש ולהכין שמן חדש ומתאים.

עד היום אנו חוגגים את החג לארץ שמונת הימים שהחזיק מעמד כד השמן הקטן בבית המקדש.

בתום הסיפור:

נשוחח עם התלמידים על הדמויות המופיעות בסיפור...
נשאל מי הם הדמויות בסיפור? מה התפקיד של כל דמות? מה מאפיין אותה?
בתום השיח המובילים יחלקו את התפקידים בסיפור לתלמידים.
(חשוב לאפשר לכל תלמיד ותלמידה הרוצים בכך להשתתף)
משפחת המכבים, יהודה המכבי, מתיתיהו, היוונים, כהני בית המקדש, אנשי מודיעין,
המלך אנטיוכוס ושליח המלך.

נחלק את התלמידים לפי הקבוצות וסביב השולחנות נכין את הבגדים והאביזרים.
מכבים – קשירת רצועות אלבד עבות על הכתף
יוונים – קשירת חתיכות אלבד גדולות עם קשירה על הכתף (טוגה)
מגנים ללוחמים - חיתוך עיגולים מבריסטול + רצועת בריסטול כידית
לאחר שהבגדים והאביזרים מוכנים,
נזמין את כל "השחקנים" לשבת במפגש.
המובילים יתחילו להקריא את הסיפור ובכל פעם שמסופר
על דמות /דמויות מסוימות הזמינו אותם ל"שחק" את התפקיד שלהם.
פעילות משעשעת המעבירה את סיפור החג בדרך חווייתית ומהנה.
לסיום ההצגה נשמיע ונשיר יחדיו את השיר: "ימי החנוכה".
ניתן לצלם את התלמידים למזכרת.

פעילות סיום – מרוץ המכבים

עזרים:

נר חנוכה או סביבון או כל חפץ אחר שיעבור בין התלמידים לכל קבוצה

מהלך הפעילות:

מחלקים את התלמידים לשתי קבוצות

לכל קבוצה ממנים המובילים את ה"מכבי" שיעמוד בראש הקבוצה,

ובידו מפקידים את החפץ .

נבקש מהקבוצות להמציא לעצמם שם לקבוצה – "אלופי המכבים", "גיבורי החנוכה" וכדומה.

המובילים יסמנו על הארץ את קו ההתחלה ויזמינו את התלמידים לעמוד בשני טורים (שתי הקבוצות)

כאשר ה"מכבי" המוביל עומד בראש הקבוצה והחפץ בידו.

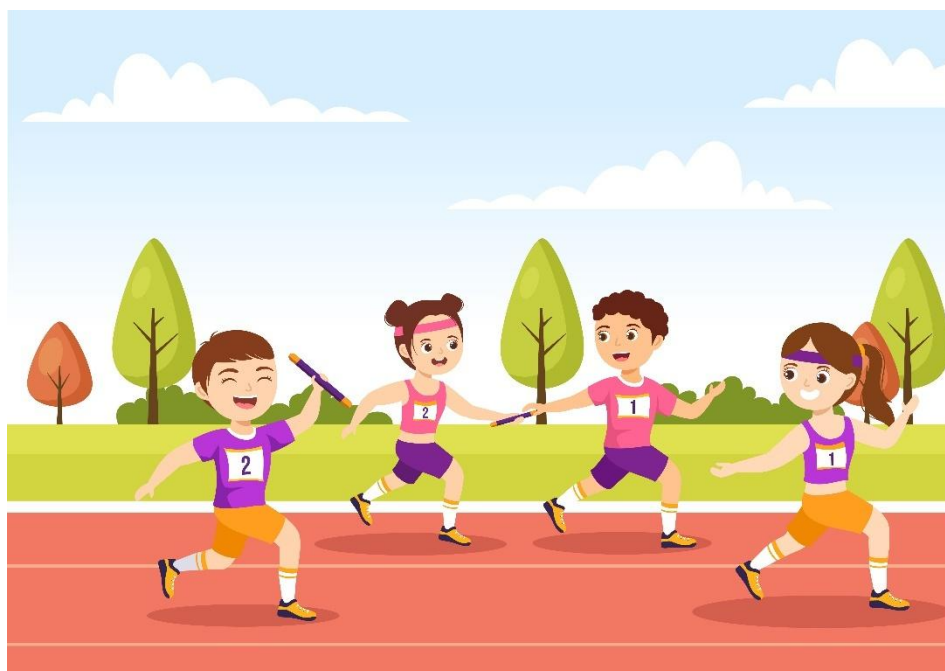
בצידו השני של החדר נניח כסא מול כל קבוצה.

בהינתן האות ע"י המובילים יצא לדרך התלמיד הראשון ויניח את החפץ על הכסא,

יחזור במהירות יתן "כיף" לבא בתור, רק אז יצא לדרך התלמיד השני,

יקח את החפץ וירוך בחזרה ויעביר אותו לתלמיד הבא בתור.

הקבוצה הראשונה שתסיים היא המנצחת.

שיר לחנוכה

היום נקריא נלמד ונשיר את השיר: "חנוכיה לי יש"

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "חנוכיה לי יש"

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

נקרא את השיר שורה אחר שורה ונשוחח עם התלמידים על משמעות המילים.

מילות עזר להסבר:

שָׁחָה - מהמילה שיחה (אומרת)

בִּלְאֵט - בשקט, בצנעה

דְּרוֹר - חופש

הִיכַל - כינוי לבית מקדש

זָכָה - נקייה, טהורה, צלולה

כֵּד שֶׁמֶן = פח שמן

פעילות פתיחה – הדבק את השלהבת

הכנה מראש:

חנוכייה מנייר גדולה תלויה על אחד מלוחות התוכן בחלק התחתון
(מספיק נמוך שהתלמידים יגיעו עם היד לקצה הקנים)
שלהבות גזרות מנייר (מצורפת שבלונה לנוחיותכם)
כאשר מדביקים ריבוע סקוץ זכר בחלק האחורי של כל שלהבת.
הכינו מראש את השלהבות (ניתן להכין כמספר התלמידים
ולאחר מכן לנצל אותם ליצירה וקישוט הצהרון)

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשירי חנוכה – בשקט ברקע

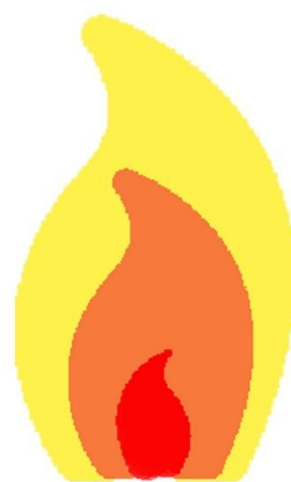
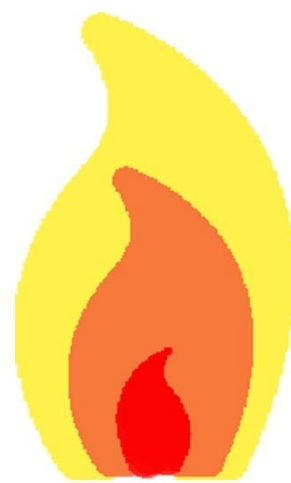
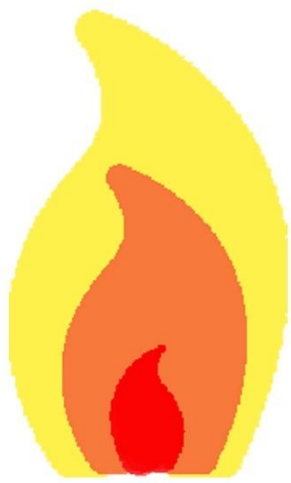
חנוכיה מנייר על לוח תוכן
שלהבות מנייר לבן
דף שבלונה להדפסה (להכנת השלהבות)
סרט סקוץ זכר ונקבה
מספריים
2 סרטים (בנדנה) לקשירה על העיניים

מהלך הפעילות:

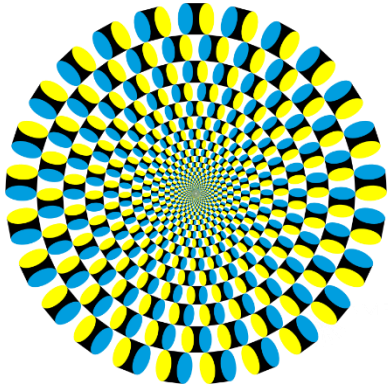
נזמין את התלמידים המעוניינים להשתתף, בכל סבב שני תלמידים, לפי הסדר,
נקשור על עיניהם את הסרט נעמיד אותם עם הפנים לכיוון הלוח
ונראה להם את הקנים עליהם אנו צריכים "להדביק" את השלהבות.
העמידו את התלמידים במרחק מספיק רחוק על מנת שתלמידי הצהרון
יוכלו לכוון אותם (רק במילים) לאן עליהם להתקדם.
*אנא הקפידו שלא יהיו מכשולים מכל סוג שהוא במסלול בו אמורים התלמידים ללכת לכיוון הלוח.
(שטיחים, מזרונים, פרקט שנקרע וכדומה)

מטרת המשחק: להניח את השלהבות במקומן על הקנים עם עיניים מכוסות.

ניתן להנעים את זמנכם במהלך המשחק עם שירי חנוכה עליזים בשקט ברקע.

פעילות העשרה חוייתית – סביבון האשליה האופטית

הכנה מראש:

ליום זה נבקש מהתלמידים להביא מטבע של 10 אגורות

עזרים:

דפי בריסטול לבנים לכל התלמידים
עפרונות
סרגלים
טושים
דיסק משומש לסימון העיגול
מטבעות 10 אגורות לכל תלמיד
(בקשו מהתלמידים להביא מהבית)

מהלך הפעילות:

נחלק לתלמידים את דפי הבריסטול, בעזרת הדיסק ועיפרון יציירו התלמידים עיגול במרכז הדף. לאחר מכן יציירו שני עיגולים נוספים קטנים בתוך העיגול הגדול.

התלמידים יגזרו את העיגול הגדול.

לאחר שגזרנו את העיגול יקפלו התלמידים את העיגול לחצי, אח"כ לרבע ואח"כ לשמינית עד שנוצרים לנו סימני קיפול על הדף.

הנחו את התלמידים בעזרת העיפרון והסרגל לצייר קווים על קיפולי הדף

עד שתתקבל אחת מהצורות הבאות.

ראו דוגמה:

כעת צובעים את הסביבון לפי אחת מהצורות הבאות.

כל סביבון יצור צורה אחרת בזמן שמסובבים אותו.

לאחר שהסביבון שלנו צבוע המובילים יעברו בין התלמידים ויחרצו פס קטן במרכז בעזרת סכין חיתוך

והתלמידים ישחילו את המטבע אל תוך החריץ.

המטבע ישמש כרגל וידית לסביבון שלנו.

ועתה ראו איזה קסם – כאשר נסובב את הסביבון שלנו במהירות הצורות והצבעים שהם צבעו נעלמים ובמקומם מופיעים צורות וצבעים חדשים.

נזמין את כל התלמידים וכל הסביבונים לתפוס את מקומם במרחב הצהרון ונשחק בסביבונים להנאתנו.

פעילות סיום – בינגו חנוכה

הכנה מראש:

הדפסת דפי הבינגו וגזירת לוחות המשחק. (מספריים)
רשמו באותיות דפוס מנוקדות או ציירו על פתקים קטנים
את רשימת המילים המתארות את הציורים שבכרטיסיות הבינגו,
גזרו אותן וקפלו את הפתקים והניחו בתוך קערה.

עזרים:

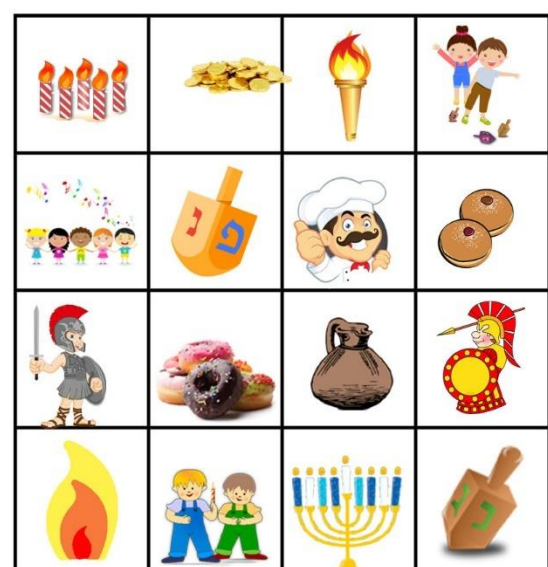
דפי לוחות בינגו מודפסים
עפרונות

מהלך הפעילות:

נחלק לתלמידים את כרטיסיות המשחק ועפרונות.
המובילים יזמינו בכל פעם תלמיד אחר שירצה לשלוף פתק מהקערה והוא יאמר לכל התלמידים
מה יצא. מי שיש לו על כרטיסיית הבינגו את הציור המתאים יסמן / יחורר בעזרת העיפרון.
הסבירו לתלמידים כי מי שממלא ראשון את הכרטיסייה, קורא בקול: "בינגו חנוכה"
והוא הזוכה.

תוך כדי המשחק ניתן לשוחח עם התלמידים על סימני החג.

שיר לחנוכה

עזרים:

מחשב/ רמקולים

קישור להאזנה לשיר "באנו חושך לגרש" קישור למילות השיר בשירונט

היום נקריא, נלמד ונשיר את השיר :

"באנו חושך לגרש"

מילות השיר "באנו חושך לגרש"
מספרות בעצם על ערבות הדדית.

המובילים יקריאו את מילות השיר

שורה אחר שורה ויבקשו מהתלמידים להסביר מה לדעתם
משמעות השיר.

נכוון את התלמידים כאשר נסביר להם את משמעות המשפט:

"כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן"

אם כולנו נאחד כוחות, נשתף פעולה ונעזור האחד לשני

מהכוחות של כל אחד מאיתנו יוצר כוח גדול יותר.

מכל האורות הקטנים המצויים בכל אחד ואחת מאיתנו ניתן ליצור אור גדול.

ערבות ואחריות הדדית תורמת לכולנו כקבוצה כאשר כל אחד מהקבוצה

מביא את הטוב ביותר שבו למען מטרה משותפת של הקבוצה.

ביחד זה כוח. חברו את הסיפור של שיתוף הפעולה של המכבים שהביא לנצחונם על היוונים.

פעילות פתיחה - "מי הדליק את החושך?"

עזרים:

10 חישוקים גדולים / לצייר עיגול גדול על הארץ בעזרת גיר

מחשב / רמקולים

קישור למחרוזת שירי חנוכה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לעמוד סביב החישוקים (או סביב העיגול הגדול שציירנו בגיר על הרצפה) נשמיע ברקע את מחרוזת שירי חנוכה נספר לתלמידים כי בתוך החישוקים שלנו זהו מקור האור ומחוץ לחישוק – חושך.

נשאל את התלמידים איזה מילים הם מכירים המתארות אור וחושך ולאחר מכן נציג בפניהם דוגמות נוספות.

נספר לתלמידים כי יש מילים רבות ושונות שיכולות לתאר או להזכיר אור או חושך ועתה אתם עומדים לבלבל אותם.

ניתן לתלמידים דוגמות למילים הקשורות לאור וחושך

אור – מנורה, פנס, נר, תאורה, שמש, לפיד, חנוכייה, קרן אור, בוהק, הבזק, אלומת אור וכדומה.

חושך – לילה, חשוך, שחור, כהה, אפל, עלטה וכדומה.

השתמשו במילים המוכרות לתלמידים בקבוצת הגיל שלכם.

המובילים יאמרו בכל פעם מילה אחרת הקשורה באור או בחושך,

התלמידים יקפצו אל תוך החישוק כשהמילה קשורה לאור ומחוצה לו כאשר המילה קשורה לחושך.

פעילות העשרה חינוכית –

תיאטרון צלליות

הכנה מראש:

1 בריסטול מוקצף – קאפה לבן או שחור (עובי 10 מ"מ)
המובילים יחתכו מלבן קטן יותר מתוך הקאפה על מנת שתשאר רק המסגרת
ניקח אלבד לבן בגודל הקאפה (70 ס"מ על 1 מ') ונחבר אותו מאחור בעזרת
דבק רחב. (רצוי דבק חבלה / גאפה)
בעזרת הלורד רשמו על הדופן העליונה של המסגרת (המונחת במאונך)

"תיאטרון הצלליות שלנו"

הכנו את בסיס תיאטרון הצלליות. ראו דוגמה:

[סרטון לדוגמה כיצד נראה תיאטרון הצלליות בפעולה.](#)

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

סרטון מקסים על אמנות תיאטרון הצלליות

מנורה חזקה ניידת / פנס חירום

לוח הקאפה שהכנתם מראש

מספר קוביות עץ מהצהרון

על מנת להעמיד את הלוח על אחד השולחנות.

לורד שחור

אלבד לבן

דבק רחב (רצוי גאפה)

להכנת הצלליות:

דפי בריסטול שחורים – שניים לכל תלמיד

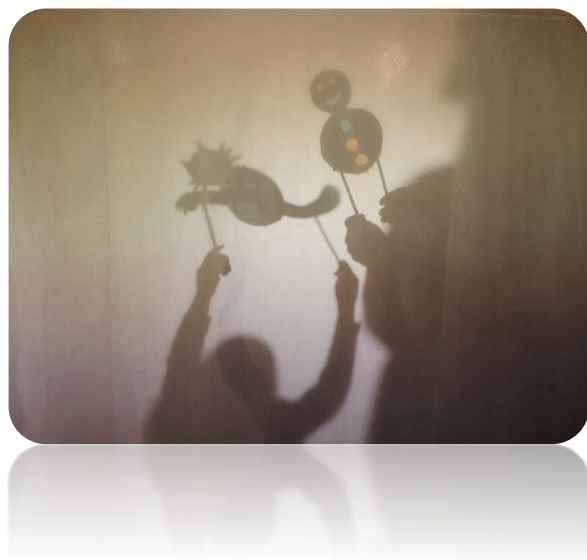
עפרונות

מספריים

מקלות רופא ארוכים מעץ – שניים לכל תלמיד

דבק רחב (גאפה)

כאופציה – ניתן להדפיס תמונות של דפי צביעה והתלמידים יוכלו להעתיק את הדמויות

מהלך הפעילות:

נחלק את הפעילות לשני חלקים.
בחלק הראשון התלמידים יכינו צלליות.
נחלק לתלמידים את הדפים השחורים ועפרונות נבקש מהתלמידים
לדמיין ולבחור איזו צללית הם רוצים ולצייר את קווי המתאר שלה
(רק הקווים החיצוניים) על הדף השחור.

ניתן להגיש עזרה לתלמידים לפי הצורך.

עודדו את התלמידים לבחור צורות פשוטות לציור וגזירה כגון: פרח, שמש, מיקי מאוס,
עציץ, ירח, סביבון, סופגנייה וכדומה.

לאחר הציור יגזרו התלמידים את הצורה שציירו וידביקו אליה מקל רופא בעזרת נייר דבק רחב וחזק.

ראו דוגמה:

אם החלטתם להדפיס דפי צביעה ,
חלקו לתלמידים והנחו אותם להניח את הדף
עם הציור על הבריסטול השחור ולעבור על הקווים
של הציור בחוזקה ולאחר מכן לגזור את הדמות שהעתיקו
מתוך הבריסטול השחור וידביקו אליהן את מקלות הרופא.
כעת הצלליות שלנו מוכנות.

המובילים יעמידו את הלוח שהכינו מראש בעזרת תמיכת קוביות עץ מהצהרון
(או משהו אחר כבד שיתמוך) על שולחן, מול המפגש של התלמידים
ומאחוריו יניחו במרחק בטוח את המנורה.
נכבה את האור בצהרון ונדגים לתלמידים בעזרת צללית מאחורי הלוח.
ככל שמקרבים את הצללית שלנו אל הבד הלבן , היא יותר ברורה
ואם הולכים אחורנית ומרחיקים אותה היא הופכת להיות גדולה ומטושטשת.

נזמין בכל פעם שניים או שלושה תלמידים להציג עם הצלליות שלהם בדיבור, משחק או שיר.
בתום הסיבוב ניתן ללמד את התלמידים כיצד ניתן ליצר צלליות רק בעזרת כפות הידיים שלנו
ולאפשר להם להתנסות בעצמם.

הנה מספר דוגמות:

באם נותר זמן תוכלו להקרין לתלמידים

את הסרטון הנפלא הזה

אומנות תיאטרון הצלליות.

פעילות סיום – קסם דמי החנוכה

מידע למובילים והכנה מראש:

למען הצלחת הקסם והרשמת התלמידים
יכינו המובילים את הקסם בעצמם וידגימו לתלמידים.
רק לאחר מכן נלמד אותם כיצד להכין את הקסם בעצמם.
עיברו על מהלך הפעילות וקיראו כיצד להכין את הקסם והכינו אותו עבורכם.
בקסם זה אנו מכינים "שקית" קסם הנראית לכאורה ריקה
אך לפתע פתאום מופיעים בה דמי החנוכה.

עזרים:

נייר עיתון רגיל מלבני לכל תלמיד
2-3 מטבעות שוקולד (פרווה) לכל תלמיד
מספריים
שדכן

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות ונספר לתלמידים כי בימי חנוכה נהוג לתת לתלמידים "דמי חנוכה" –
מטבעות אמיתיים או שוקולדים, כסמל לשמחה, לאור ולנדיבות.
הכסף מזכיר לנו שלא רק חשוב לקבל, אלא גם לדעת לחלוק.
"כשאנחנו מקבלים כסף או מתנה, זה משמח אותנו.
אבל לפעמים עוד יותר משמח – כשאנחנו משתמשים במתנה שלנו כדי לשמח מישהו אחר".

אפשר לשוחח יחד על רעיונות:

לקנות מתנה קטנה לחבר או לאח.
לשים מטבע בקופת צדקה לתלמידים שאין להם.
להביא משהו טעים ולחלוק עם כולם בצהרון.
כך מבינים שדמי חנוכה הם לא רק מתנה –
הם הזדמנות לעשות טוב, לשתף ולתת מהלב.

כשנציג בפני התלמידים את הקסם נראה להם בהתחלה את השקית הריקה
(המטבעות מסתתרים בכיס השני) ונזמין אותם לומר את מילות הקסם
"הוקוס פוקוס, סופגנייה וסביבון מי יגלה את סוד המטבעות ראשון?"

נזמין את התלמידים לנופף במקל קסם דמיוני,
נהפוך את השקית לאט ונשפוך את המטבעות לכף ידיו.

איזו חגיגה, הצלחנו בקסם הפשוט והנפלא.
כעת נגלה לתלמידים את הסוד שרק אנחנו יודעים, נראה להם את הכיס הכפול
ונלמד אותם כיצד להכין את הקסם.

ננחה את התלמידים לקחת את דף העיתון ולקפל אותו לחצי
ולאחר מכן שוב לחצי נוסף.
נלחץ היטב בעזרת כף היד להדק את הקיפולים
ולאחר מכן יפתחו התלמידים את נייר העיתון
ובעזרת מספריים יגזרו מתוך נייר העיתון רק רבע אחד.
ראו דוגמה בדף הבא.

לאחר שגזרנו רבע מנייר העיתון נקפל שוב את הנייר
ונהדק בעזרת שדכן את הצד הפתוח.
נשאיר למעלה פתוח. אם תציצו אל השקית תראו שיצרנו כיס כפול.
נכניס את מטבעות השוקולד לכיס אחד ונתאמן
כיצד להציג את הקסם בפני המשפחה.

פעילות פתיחה – להאיר את הלב

עזרים:

מחשב/רמקולים/ מקרן

קישור לשיר "להאיר את הלב"

כל הזכויות שמורות ל"מקבלה לעם

מהלך הפעילות:

נשמיע את השיר פעם אחת ונזמין את התלמידים להקשיב למילים בתשומת לב. נשאל את התלמידים כיצד הרגישו כאשר הקשיבו למילות השיר ובמה לדעתם עוסק השיר, מה הוא מספר לנו?

נשאל את התלמידים מה לדעתם משמעות המשפט: "נגלה מי מדליק בנו אור" האם מתכוונים לאור אמיתי? לאש? ואם לא, אז למה הכוונה? איזה דברים יכולים לתת לנו תחושה של "אור"? (כשמפרגנים לנו, כשמחמיאים לנו, כשמחזקים ומעריכים אותנו)

נשמיע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים וננסה לשיר ביחד.

פעילות העשרה חוייתית –

"האור שבי" - "פסטיגל ילדי האור"

הכנה מראש:

לפעילות זו נערך מראש. ראשית ניתן להיערך עם סופגניות לסיום יום זה. להציע לתלמידים לבוא לבושים ביום זה בצבעי האש.

עזרים:

אלבד (אם תרצו להכין וילון רקע למופע בגוני אש – אדום צהוב כתום) מחשב / רמקולים
אופציה – ניתן להציע לתלמידים לבוא ביום זה לבושים בצבעי האש. קישורים לשירים שאותם ניתן לשיר במופע -

קישור לשיר – ימי החנוכה

קישור לשיר – חנוכייה לי יש

קישור לשיר – סביבון סוב סוב

קישור לשיר – נר לי דקיק

קישור לשיר – חנוכה חג יפה כל כך

קישור לשיר – מעוז צור

קישור לשיר – הנרות הללו

קישור לשיר – נרותי הזעירים

קישור לשיר סיום – שיר חנוכה שמאיר את הלב

מהלך הפעילות:

לקראת סוף ימי הפעילות נחגוג את חנוכה בצורה מיוחדת ושמחה ונזמין את כל התלמידים לחגיגה.

היום אנו עורכים את **פסטיגל ילדי האור – האור שבי** בו ישתתפו החברים בשיר וריקוד.

הזמינו את התלמידים להתחלק לקבוצות של שלושה או ארבעה תלמידים.

המובילים ישמיעו בכל פעם שיר והתלמידים יבחרו איזה שיר

הם מכירים היטב ויכולים לשיר אותו.

אחרי שכל קבוצה בחרה את השיר שלה שרה

נכין את מרחב הצהרון כמופע עם כסאות לקהל.

לפני שנפתח במופע נקריא עם כל קבוצה את מילות השיר שהקבוצה בחרה

נבין על מה מסופר בשיר ונזמין אותם להופיע בפני כל החברים.

אם תרצו תוכלו לצלם את המופע בווידאו ולשלוח להורים (באישור הורים בלבד)

פעילות סיום: חידון החנוכה הגדול

מהלך הפעילות:

נערוך עם התלמידים חידון בנושא חג החנוכה.

1. מי יודע מה אומרות האותיות שכתובות על דפנות הסביבון? נ,ג,ה,פ.

תשובה: נס גדול היה פה

2. שני נרות מדליקים לשבת המלכה וכמה מדליקים בחג החנוכה?

תשובה: 9 נרות (8 נרות ושמש)

3. כמה ימים אנו חוגגים את חג החנוכה?

תשובה: שמונה ימים

4. מי יודע מדוע אנו חוגגים את חנוכה 8 ימים?

תשובה: לזכר נס כד השמן שהספיק לשמונה ימים

5. באיזה שם נוסף מכנים את חג החנוכה?

תשובה: חג האור / חג האורים

6. מי יודע מדוע אוכלים סופגניות ולביבות בחנוכה?

תשובה: גם כן לזכר נס פך השמן

7. מי יודע מהו שמו של המלך אותו ניצחו המכבים?

תשובה: אנטיוכוס

8. כמה נרות מדליקים בערב הראשון של חנוכה?

תשובה: נר אחד. ובכל יום מדליקים נר נוסף

9. מדוע מסובבים סביבונים בחנוכה?

תשובה: לזכר אותם ימים שהיוונים לא רצו שבני ישראל ילמדו תורה,

אז הם היו מחביאים סביבונים בזמן שקראו בספרי התורה ובכל פעם שהיו עוברים

לידם יונים, הם היו מסתירים את הספרים ומשחקים בסביבונים.

*הוסיפו חידות כראות עיניכם.

רשימת עזרים לשבוע חנוכה –

סביבונים

דף שקף A4 כמספר התלמידים

דף בריסטול לבן כמספר התלמידים

דף בריסטול שחור כמספר התלמידים

דפים להדפסה ציור לחנוכה כמספר התלמידים

כעשרה דפי בריסטול שחורים נוספים

לורדים שחורים (פרמננט)

עפרונות

טושים (שלא נמחקים משקף)

שדכן

מספריים

4 נרות חנוכה קשורים לחוט באורך 50 ס"מ

כשבקצה החוט נקשור לולאה מספיק גדולה

כדי שכף היד של התלמידים תוכל להכנס לתוכה.

4 בקבוקי מים (ליטר וחצי ריקים)

נרות שבת / נרות חנוכה – רצוי בצבע לבן לכל תלמיד

צבעי מים

מכחולים

כוסות עם מים

חנוכיה מנייר על לוח תוכן

שלהבות גזורות מנייר לבן

דף שבלונה להדפסה (להכנת השלהבות)

סרט סקוץ זכר ונקבה

2 סרטים (בנדנה) לקשירה על העיניים

דפי בריסטול לבנים (כמספר התלמידים)

טושים בצבעי היסוד (צהוב, אדום, כחול) (רצוי תכלת)

עפרונות

מקלות גפרורים (ללא החלק של הגופרית)

תקליטור שמע (דיסק) משומש

קערית בקוטר קצת יותר קטן מהדיסק

מכסה של צנצנת בקוטר קצת יותר קטן מהקערית

מספריים

פלסטלינה

דפי סול בצבעים זוהרים כפול ממספר התלמידים

תקליטור שמע (דיסק) משומש

קערית בקוטר קצת יותר קטן מהדיסק

מכסה של צנצנת בקוטר קצת יותר קטן מהקערית

ועוד מכסה בקוטר יותר קטן

מקלות עץ קטנים

עפרונות

מדבקות קטנות עם סמלי חנוכה להדבקה על הסביבון
הדפסת דפי לוחות בינגו מודפסים
10 חישוקים גדולים
1 בריסטול מוקצף – קאפה לבן או שחור (עובי 10 מ"מ)
מנורה חזקה ניידת / פנס חירום
לוח הקאפה שהכנתם מראש
מספר קוביות עץ מהצהרון
אלבד לבן
דבק רחב (רצוי גאפה)
נייר עיתון רגיל מלבני לכל תלמיד
2-3 מטבעות שוקולד (פרווה) לכל תלמיד

ספרים:

"האריה והעכבר" - מאת: ג'רי פינקני (נוסח עברי: חנה לבנת) • איורים: ג'רי פינקני
"משל על שועל" - עיבוד: שהם סמיט • איורים: עומר הופמן
"הדרקון וסוד הענפים" - מאת: נטעלי גבירץ • איורים: מנחם הלברשטט
"ספר המשלים הגדול"
"רוזלינדה" - כתבה: איריס ארגמן / איירה: נטעלי רון

